

**Innholdsliste**

Innholdsliste	1
Kunnskapsdepartementet	2
Resultatområde 31 Forvaltningsoppgaver - barnehagen og grunnopplæringen	2
31.1 Tilsyn	2
31.2 Klagesaksbehandling	3
31.3 Statistikk og kvalitetsvurdering	4
31.4 Informasjon, veiledning og kunnskapsinnhenting	4
31.5 Eksamen og prøvefeltet	5
31.6 Barn og unge – tidlig innsats, spesialpedagogisk hjelp, tilpasset opplæring og økt gjennomføring	6
31.7 Tilskuddsforvaltning	7
31.10 Pedagogisk-psykologisk tjeneste for elever ved norske private skoler i utlandet	8
Resultatområde 32 Oppgaver for økt kvalitet i barnehagen og grunnopplæringen	9
32.2 Kompetanseutvikling og rekruttering	9
32.6 Urfolk og nasjonale minoriteter	10
32.7 Opplæring innenfor kriminalomsorgen	12

## Kunnskapsdepartementet

Barnhagens og grunnopplæringsens formål og samfunnsmandat er ivarettatt i lover og forskrifter for sektorene og i de overordnede sektormålene og overordnede føringer slik de fremgår av Prop. 1 S (2014-2015) fra Kunnskapsdepartementet, samt Innst. 12 S (2014-2015) og Innst. 14 S (2014-2015). Formålsparagrafene for de to sektorene er utformet likelydende for å sikre en helhetlig ivaretagelse av barnets oppvekst og utvikling, slik at det enkelte individ skal få de beste forutsetninger for å kunne mestre sine liv og delta i det norske samfunnet.

Fylkesmannen representerer staten i fylkene når det gjelder barnehagen og grunnopplæringen og skal medvirke til at den nasjonale politikken og nasjonale tiltak følges opp regionalt og lokalt. Fylkesmannens tiltak skal samlet sett bidra til økt kvalitet i barnehagen og grunnopplæringen.

Fylkesmannen skal ivareta innbyggernes rettsikkerhet gjennom tilsyn, informasjon, veiledning og klagesaksbehandling. Embetene skal gi statlig støtte til barnehageeiere, skoleeiere, lokal barnehagemyndighet og andre aktuelle målgrupper i fylket. Embetene skal bidra til et godt kunnskapsgrunnlag gjennom kvalitetssikring, informasjonsinnhenting og erfaringspredning og har også oppgaver blant annet knyttet til statlige tilskudd, eksamen og kompetanseutvikling.

Fylkesmannen skal i saker som omfatter barn, oppvekst og opplæring stimulere til samarbeid og samordning på tvers av etater og fagområder. Å følge med på og bidra til at slikt samarbeid skjer på lokalt nivå, er en viktig del av samordningsrollen. For å oppnå best mulig samlet effekt av de ulike virkemidlene, skal embetene samhandle med relevante aktører, bl.a. universitets- og høyskolesektoren, de nasjonale sentrene og Statlig spesialpedagogisk støttesystem (Statped). Samordningsansvaret innebærer også at Fylkesmannen skal medvirke til at tilbakemeldinger fra kommunene og innbyggerne om statlig politikk viderefremmes til sentrale myndigheter.

Prioriterte områder/oppdrag i 2015

Fylkesmannen skal:

- føre tilsyn med og gi veiledning til skoleeiere og kommunen som barnehagemyndighet for å sikre at de utfører sine lovpålagte oppgaver og styrker forståelsen av regelverket, jf. resultatområdene 31.1 og 31.4
- gjennomføre tiltak for økt kvalitet i barnehagen og grunnopplæringen med særlig vekt på kompetanseutvikling i tråd med nasjonale satsinger på området, jf. resultatområde 32.2

Fylkesmannsembetene skal være pådrivere overfor kommuner og fylkeskommuner slik at det gis et samordnet tilbud til utsatte barn og unge. Kunnskapsdepartementet, Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet og Arbeids- og sosialdepartementet har gitt likelydende oppdrag til Fylkesmannen, jf. tildelingsbrevet fra KMD for 2015 kap. 3.

Kunnskapsdepartementet har delegert ansvaret for embetsstyringen av Fylkesmannen til Utdanningsdirektoratet.

## Resultatområde 31 Forvaltningsoppgaver - barnehagen og grunnopplæringen

### 31.1 Tilsyn

Innenfor barnehageområdet fører Fylkesmannen tilsyn med kommunen som barnehagemyndighet. Barnehagemyndigheten fører tilsyn med kommunale og ikke-kommunale barnehager. Innenfor grunnopplæringen fører Fylkesmannen tilsyn med kommuner og fylkeskommuner som skoleeiere.

Sentralt initierte tilsyn skal prioriteres og gjennomføres etter gjeldende metodehåndbok og instruks. Sentralt initierte tilsyn skal prioriteres foran lokalt initierte tilsyn. Hendelsesbaserte tilsyn skal prioriteres foran andre lokalt initierte tilsyn.

Fylkesmannen må ha tilstrekkelig juridisk og pedagogisk kompetanse for å sikre høy kvalitet i tilsynsarbeidet.

### Oppdrag

#### Målsettinger

Fylkesmannens tilsyn skal bidra til bedre regelverksetterlevelse i barnehagesektoren og i grunnopplæringssektoren.

#### Oppgaver

Fylkesmannen skal:

- i henhold til [aktivitetskravene](#), føre tilsyn med at kommunene som barnehagemyndighet utfører de oppgaver de er pålagt etter barnehageloven med tilhørende forskrifter
- i henhold til [aktivitetskravene](#) føre tilsyn med kommuner og fylkeskommuner og andre som driver opplæring etter opplæringslova med tilhørende forskrifter
- formidle resultater fra tilsyn for å øke regelverksetterlevelsen
- publisere endelige tilsynsrapporter på [fylkesmannen.no](http://fylkesmannen.no) senest en måned etter utsending
- varsle direktoratet om risikoområder på privatskolefeltet i tråd med retningslinjene

Fylkesmannen i Troms skal:

- føre tilsyn med Longyearbyen lokalstyre som barnehagemyndighet og skoleeier

## Resultatkrav

Fylkesmannen har:

- gjennomført tilsynsaktiviteten i henhold til aktivitetskrav for det enkelte embete
- gjennomført alle tilsyn etter gjeldende metodehåndbok og instruks

## Rapportering

*Rapportering i årsrapporten:*

- Årsrapporten skal inneholde en egenvurdering av i hvilken grad embetet har oppnådd mål og innfridd resultatkrav. I denne vurderingen kan det legges vekt på ressurser, kompetanse o.a. i embetet. Det skal redegjøres for eventuelle avvik fra mål og resultatkravene sammen med omtale av iverksatte tiltak.
- I tillegg skal Fylkesmannen rapportere hvilke konkrete vurderinger som har dannet grunnlaget for valg av tema i (lokalt initierte tilsyn), objekt i (sentralt og lokalt initierte tilsyn) og dimensjonering av lokalt initiert tilsyn. Med lokalt initierte tilsyn menes i denne sammenheng både planlagte og hendelsesbaserte tilsyn.

*Annen rapportering:*

- Etter gjennomført tilsyn, skal Fylkesmannen fylle ut en egen rapporteringsmal. Utfylt mal sendes til [post@udir.no](mailto:post@udir.no) innen 28. februar. For å unngå dobbelrapportering skal data fra denne rapporteringen ikke tas med i årsrapporten fra Fylkesmannen.

## Finansiering

Finansiert over Fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap. 525)

## Bakgrunnsinformasjon

### 31.2 Klagesaksbehandling

Fylkesmannen må ha tilstrekkelig juridisk kompetanse for å sikre god kvalitet i klagesaksbehandlingen. Krav til saksbehandlingstid skal overholdes.

## Oppdrag

### Målsettinger

Fylkesmannens klagesaksbehandling skal bidra til bedre regelverksetterlevelse i barnehagesektoren og i grunnskolesektoren.

### Oppgaver

Fylkesmannen skal:

- behandle klagesaker etter barnehageloven, opplæringslova, privatskolelova og kap. 4 i voksenopplæringsloven med forskrifter, jf. forvaltningsloven
- behandle klager vedrørende spesialpedagogisk hjelp til barn under opplæringspliktig alder, jf. § 2-6 tredje ledd og § 5-7 i opplæringslova
- sørge for at klagebehandling blir gjennomført ved sentral sensur, jf. resultatområde 31.5

Fylkesmannen i Oslo og Akershus skal:

- behandle klagesaker på enkeltvedtak etter privatskolelova fattet ved norske private skoler i utlandet

Fylkesmannen i Troms skal:

- behandle klagesaker på enkeltvedtak knyttet til Longyearbyen lokalstyre som barnehagemyndighet og skoleeier

## Resultatkrav

Fylkesmannen har:

- behandlet klagesaker innen tre måneder

## Rapportering

*Rapportering i årsrapporten:*

- Årsrapporten skal inneholde en egenvurdering av i hvilken grad embetet har oppnådd mål og innfridd resultatkrav. I denne vurderingen kan det legges vekt på ressurser, kompetanse o.a. i embetet. Det skal redegjøres for eventuelle avvik fra mål og resultatkravene sammen med omtale av iverksatte tiltak.
- I årsrapporten skal Fylkesmannen rapportere om antall klager, type klager og resultatet av behandlingen. Rapportering på klagesaker skal gjøres i

det elektroniske årsrapporteringsystemet.

- Fylkesmannen skal i årsrapporten oppgi antall og type saker hvor klager henvender seg på nytt til Fylkesmannen hvor skoleeier/barnhageeier/barnhagemyndigheten ikke har fulgt opp vedtaket.

#### Finansiering

- Finansiert over Fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap. 525)

#### Bakgrunnsinformasjon

### 31.3 Statistikk og kvalitetsvurdering

Fylkesmannen skal ha kompetanse på innhold og funksjonalitet i Skoleporten, GSI, BASIL og Utdanningsdirektoratets nye statistikkportal.

#### Oppdrag

#### Målsettinger

Fylkesmannen skal bidra til å sikre god kvalitet på innsamlede data i BASIL og GSI.

#### Oppgaver

Fylkesmannen skal:

- følge opp at barnhagemyndighetene påser at alle barnhager leverer årsmeldingsskjemaet i BASIL innen fristen samt kvalitetssikre de innrapporterte dataene
- følge opp at kommunen fyller ut det nye skjemaet for kommunen sentralt i BASIL innen fristen samt kvalitetssikre de innrapporterte dataene
- veilede barnhagemyndighetene under datainnsamlingen av årsmeldingsskjemaet og det nye skjemaet for kommunen sentralt
- følge opp at barnhagemyndighetene påser at alle ikke-kommunale barnhager leverer resultatregnskapsskjema i BASIL innen fristen samt at barnhagemyndigheten kvalitetssikrer de innrapporterte dataene
- bidra til at barnhager og kommuner kan bruke UBAS (Utdanningsdirektoratets brukeradministrasjonssystem) til å få tilgang til BASIL når denne funksjonaliteten er implementert i BASIL
- delta i årlig evaluering av BASIL-skjemane
- veilede om praktisk bruk av Statistikkportalen og Barnehagefakta.no samt tilby brukerstøttefunksjon for barnehageeiere
- følge opp at alle skoler og skoleeiere rapporterer data i grunnskoleskjemaet, voksenoppføringskjemaet og kulturskoleskjemaet i GSI innen fristen. Dette inkluderer private skoler som driver grunnskoleundervisning for elever i skolepliktig alder og SFO som drives etter avtale med kommunen.
- kvalitetssikre innrapporterte data i GSI og veilede skoleeierne under innsamlingen av data i GSI
- delta i årlig evaluering av GSI-skjemane
- stimulere og legge til rette for at Skoleporten brukes som ledd i lokal kvalitetsvurdering i grunnsopplæringen
- veilede om praktisk bruk av Skoleporten samt tilby brukerstøttefunksjon for skoleeiere. Dette inkluderer veiledning i bruk av tilstandsrapporten, ståstedsanalysen, organisasjonsanalysen og skoleeieranalysen.
- veilede om praktisk bruk av Statistikkportalen samt tilby brukerstøttefunksjon for skoleeiere (skal etter planen lanseres i 2015 – informasjon kommer i eget brev).
- gi brukertilgang til skoleeiere i Skoleporten, GSI og Statistikkportalen gjennom UBAS

Fylkesmannen i Oslo og Akershus:

- har i tillegg ansvar for å følge opp norske private skoler i utlandet i GSI

#### Resultatkrav

Fylkesmannen har:

- gjennomført oppgavene og bidratt til et bedre datagrunnlag og bruk av dataene

#### Rapportering

Rapportering i årsrapporten:

- Årsrapporten skal inneholde en egenvurdering av i hvilken grad embetet har oppnådd mål og innfridd resultatkrav. I denne vurderingen kan det legges vekt på ressurser, kompetanse o.a. i embetet. Det skal redegjøres for eventuelle avvik fra mål og resultatkravene sammen med omtale av iverksatte tiltak.

#### Finansiering

Finansiert over Fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap. 525)

#### Bakgrunnsinformasjon

### 31.4 Informasjon, veiledning og kunnskapsinnhenting

Fylkesmannen skal informere og veilede lokal barnehagenmyndighet, barnehageeiere, skoleeiere, allmennhet og aktuelle målgrupper om innhold, prinsipper og mål i den nasjonale utdanningspolitikken. Dette er en høyt prioritert oppgave.

Embetet må ha tilstrekkelig juridisk kompetanse for å sikre høy kvalitet på informasjons- og veiledningsarbeidet på regelverksområdet.

Informasjon, veiledning og kunnskapsinnhenting er oppgaver som generelt gjelder alle områdene i embetsoppdraget.

## Oppdrag

### Målsettinger

Fylkesmannen skal være tilgjengelig og arbeide systematisk og proaktivt med informasjon. Informasjons- og veiledningsarbeidet skal tilpasses lokale behov. Fylkesmannens kommunikasjon mot barnehagesektoren og grunnopplæringssektoren skal være tydelig, målrettet og effektiv.

### Oppgaver

Fylkesmannen skal:

- gi informasjon og veiledning om regelverket i barnehagen og grunnopplæringen
- gi informasjon og veiledning til fylkeskommunene om krav til opplæring i bedrift
- gi informasjon og veiledning om saksbehandling etter forvaltningsloven, herunder om kravene til enkeltvedtak
- sikre et godt kunnskapsgrunnlag for informasjon og veiledning og videreformidle til Utdanningsdirektoratet kunnskap om effekter av statlig politikk fra barnehagesektoren og grunnopplæringssektoren
- bistå Utdanningsdirektoratet i forbindelse med bl.a. nominasjoner, regionale konferanser og høringskonferanser, samt bistå VOX i arbeidet med etterutdanningskurs for lærere i grunnskoleopplæring for voksne
- medvirke til at tilbakemeldinger fra kommunene og innbyggerne om statlig politikk videreformidles til Utdanningsdirektoratet
- formidle vurderinger av resultater og effekter av egne tiltak til Utdanningsdirektoratet
- informere om statlige strategier og tiltak innen kvalitets- og kompetanseutvikling i barnehagen og grunnopplæringen

Fylkesmannen i Oslo og Akershus skal:

- gi informasjon og veiledning til norske private skoler i utlandet

Fylkesmannen i Troms skal:

- gi informasjon og veiledning til Longyearbyen lokalstyre på barnehageområdet og grunnopplæringsområdet

### Resultatkrav

Fylkesmannen har:

- gjennomført oppgavene og bidratt til god informasjon og veiledning tilpasset behovet i sektorene og i samsvar med målsettingen

### Rapportering

*Rapportering i årsrapporten:*

- Årsrapporten skal inneholde en egen vurdering av i hvilken grad embetet har oppnådd mål og innfridd resultatkrav. I denne vurderingen kan det legges vekt på ressurser, kompetanse o.a. i embetet. Det skal redegjøres for eventuelle avvik fra mål og resultatkravene sammen med omtale av iverksatte tiltak.
- Gjennomførte tiltak på barnehageområdet og grunnopplæringsområdet med særlig god effekt, skal omtales i årsrapporten.

*Annen rapportering:*

- Fylkesmannen skal rapportere om kommuner som ikke har oppfylt retten til barnehageplass per 01.09.2015 med frist 02.09.2015 til Udir, [post@udir.no](mailto:post@udir.no), jf. egen mal på [FM-nett](#).

### Finansiering

- Finansierte over Fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap. 525)

### Bakgrunnsinformasjon

#### 31.5 Eksamen og prøvafeltet

Embetene skal veilede skoler i arbeidet med prøver og eksamen. Fylkesmannen har ansvaret for gjennomføringen av den sentrale sensuren på eksamen. Dette innebærer oppnevning av sensorer, sensorskolering, fellessensur og klagebehandling.

På prøvafeltet skal Fylkesmannen veilede skoler i alle prøvetyper (nasjonale prøver, kartleggingsprøver, læringsstøttende prøver og karakterstøttende prøver). På nasjonale prøver og obligatoriske kartleggingsprøver skal Fylkesmannen sørge for at gjennomføringen er i tråd med forskrift og retningslinjer.

## Oppdrag

### Målsettinger

Fylkesmannen skal ha god kvalitet og holde fastsatte frister i sitt arbeid med eksamen og prøver.

### Oppgaver

Fylkesmannen skal:

- se til at gjennomføring av eksamen, nasjonale prøver og obligatoriske kartleggingsprøver skjer etter [forskrift til opplæringslova](#) og gjeldende retningslinjer
- melde endringer i ansvarsfordelingen mellom embedene på eksamensområdet innen 1. februar hvert år til Utdanningsdirektoratet, [post@udir.no](mailto:post@udir.no), for registrering i PAS
- rettkjempe vitnemål fra videregående skoler i Norge når vitnemålet skal brukes som dokument i utlandet

Detaljer om oppdraget til Fylkesmannen og ansvarsdelingen mellom embedene på eksamensområdet finner du [her](#).

Fylkesmannen i Oslo og Akershus skal:

- følge opp norske private skoler i utlandet

Fylkesmannen i Vest-Agder skal:

- behandle søknader om eksamen i videregående opplæring i utlandet.  
Kostnadene ved behandling av disse søknadene belastes rammebevillingen til eksamen under kap. 225 post 01.

### Resultatkrav

Fylkesmannen har:

- fulgt opp avvik eller indikasjoner på avvik ved eksamen, nasjonale prøver og obligatoriske kartleggingsprøver

### Rapportering

*Rapportering i årsrapporten:*

- Årsrapporten skal inneholde en egenvurdering av i hvilken grad embedet har oppnådd mål og innfridd resultatkrav. I denne vurderingen kan det legges vekt på ressurser, kompetanse o.a. i embedet. Det skal redegjøres for eventuelle avvik fra mål og resultatkravene sammen med omtale av iverksatte tiltak.
- Det skal fylles ut et eget skjema i det elektroniske årsrapporteringsystemet.

### Finansiering

- Eksamen er finansiert over Fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap. 525) og Kunnskapsdepartementets kap. 225 postene 01 og 21.

## [Bakgrunnsinformasjon](#)

### 31.6 Barn og unge – tidlig innsats, spesialpedagogisk hjelp, tilpasset opplæring og økt gjennomføring

Alle barn og unge skal inkluderes og oppleve mestring i barnehage og skole. For å øke gjennomføringen i videregående skole skal tidlig innsats inkludering og tilpasset opplæring ligge til grunn for all virksomhet i barnehage og grunnopplæring. Det er sentralt at Fylkesmannen ser sitt arbeid innenfor det spesialpedagogiske området i sammenheng med prinsippet om tidlig innsats og tilpasset opplæring.

Fylkesmannen skal bidra til et godt oppvekstmiljø for barn og unge. Fylkesmennene skal sikre intern samordning av arbeidet for barn og unge innad i embedet, innen fagområdene barnehage, opplæring, barnevern, helse og sosiale tjenester. Fylkesmannen skal være pådriver for at kommunene utvikler et helhetlig og samordnet tilbud til utsatte barn og unge og deres familier. Med utsatte barn og unge menes barn og unge med høy risiko for å utvikle problemer som kan lede til manglende kompetanseoppnåelse i skolen og framtidig marginalisering fra utdanning og arbeidsliv. Dette gjelder spesielt barn og unge utsatt for flere eller alvorlige risikofaktorer. Eksempler på risikofaktorer er levekårsutfordringer, sosiale problemer, helseutfordringer, vanskelig hjemmesituasjon og språkutfordringer.

Barnehage og skole har et bredt samfunnsmandat hvor inkludering av hele mangfoldet av barn og unge er et overordnet prinsipp. Tilpasset opplæring skal ligge til grunn for all virksomhet i grunnopplæringen.

Fylkesmannen skal gjennom sin rolle som samordningsorgan bistå kommunene med å videreutvikle og styrke kommunenes innsats på feltene barn og unge, med fokus på tverrsektoriell samhandling som bidrar til et helhetlig og samordnet tjenestetilbud til utsatte barn, unge og deres familier.

## Oppdrag

### Målsettinger

Fylkesmannen skal bidra til at lokal barnehagemyndighet, barnehageeiere og skoleeiere når målene om tidlig innsats, inkludering og økt gjennomføring.

Herunder skal barn og unge med særskilte behov få tidlig og nødvendig hjelp til rett tid og være mest mulig tilpasset den enkelte.

Innsatsen rettet mot oppfølging av utsatte barn og unge blir bedre samordnet og understøtter målet om tidlig innsats, økt gjennomføring i videregående opplæring, godt og individuelt tilpasset utdanningsløp og sosial mobilitet.

### Oppgaver

Fylkesmannen skal:

- stimulere til samarbeid og samordning på tvers av etater og fagområder i saker som omfatter barn og unge med særskilte behov
- følge opp tiltak som er rettet mot barn og unge med særskilte behov
- se sine sektoroppdrag overfor utsatte barn og unge i sammenheng. Embetets aktiviteter overfor kommuner og fylkeskommunen bør koordineres slik at det bidrar til bedre samhandling og systematisk samarbeid mellom tjenestene lokalt i oppfølgingen av utsatte barn og unge. Arbeidet skal ses i sammenheng med Regjeringens mål om økt gjennomføring i videregående opplæring og etablering av et tettere samarbeid mellom barnevern, helsestasjons- og skolehelsetjenesten, barnehage, skole og NAV. Individuell plan er et virkemiddel på individ- og systemnivå. Likelydende oppdrag er gitt fra Kunnskapsdepartementet, Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet og Arbeids- og sosialdepartementet.

### Resultatkrav

- ha oversikt over kommunale og fylkeskommunale tiltak og utviklingsarbeid innenfor spesialpedagogisk hjelp og spesialundervisning, inkludert arbeidet knyttet til pedagogisk-psykologisk tjeneste (PP-tjenesten)
- arbeidet med Fylkesmannens oppgaver på området utsatte barn og unge er organisert på en slik måte at sektoroppdragene ses i sammenheng
- ha gjennomført koordinert innsats mot kommuner og fylkeskommuner, særlig der det er avdekket mangelfullt samordnet tjenestetilbud for utsatte barn og unge

### Rapportering

Rapportering i årsrapporten:

- Årsrapporten skal inneholde en egen vurdering av i hvilken grad embetet har innfridd resultatkravene. Gi en kort omtale av tiltak som har gitt resultater på området utsatte barn og unge.

### Finansiering

- Finansierte over Fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap. 525)

### Bakgrunnsinformasjon

#### 31.7 Tilskuddsforvaltning

##### [Endring i embetsoppdraget](#)

For å støtte ytterligere opp om kvaliteten i barnehagetilbudet og i grunnopplæringen er det opprettet flere statlige tilskuddsordninger.

Fylkesmannsembetene skal forvalte statlige tilskuddsordninger (60- og 70-poster) etter gjeldende retningslinjer for hver enkelt tilskuddsordning.

### Oppdrag

#### Målsettinger

Fylkesmannen skal gjennom god tilskuddsforvaltning bidra til at målet med ordningene blir oppfylt.

### Oppgaver

Fylkesmannen skal:

- forvalte statlige tilskudd etter retningslinjene som gjelder for hver enkelt tilskuddsordning, herunder bl.a. utbetaling, kontroll og rapportering. Fylkesmannen skal følge opp at forutsetningene og kriteriene for ordningene er tilstede.
- følge opp bindingstid på de tidligere øremerkede tilskuddene under [kap. 231 post 61 Investeringstilskudd til nye barnehageplasser og post 64 Tilskudd til faste plasser i midlertidige lokaler](#). Tilskuddsordningene ble avviklet fra 1. januar 2012.

### Ansvarsdeling

Tilskudd der ansvaret for forvaltningen er delt mellom Utdanningsdirektoratet og Fylkesmannen:

- [Kap. 231 post 63 Tilskudd til tiltak for å bedre språkforståelsen blant minoritetsspråklige barn i førskolealder](#)
- Kap. 225 post 64 Tilskudd til opplæring til barn og unge som søker opphold i Norge. Fra skoleåret 2014/2015 er tilskuddsordningen utvidet til også å omfatte familieintegre, ungdom mellom 15 – 18 år som søker opphold og som har rett til videregående opplæring samt de i målgruppa som bor privat.
- [Kap. 225 post 66 Tilskudd til leirskoleopplæring](#)

Tilskuddsordninger som Utdanningsdirektoratet forvalter og som Fylkesmannen er tillagt kontrollansvar for:

- [Kap. 225 post 60 Tilskudd til landslinjer](#) Tilskuddsposten omfatter ny landslinje for natur og miljøfag ved Rjukan videregående skole fra høsten 2015.
- [Kap. 225 post 63 Tilskudd til samisk i grunnsopplæringen, videregående opplæring](#)
- [Kap. 225 post 67 Tilskudd til opplæring i finsk, videregående opplæring](#)
- [Kap. 253 post 70 Tilskudd til folkehøgskoler](#)

Landsdekkende tilskuddsordninger lagt til ett eller flere fylkesmannsembeter med delt forvaltning mellom Utdanningsdirektoratet og embetene:

- [Kap. 225 post 63 Tilskudd til samisk i grunnsopplæringen - grunnskolen](#) Nye retningslinjer fra 2015. NT, NO, TR, FI
- [Kap. 225 post 67 Tilskudd til opplæring i finsk - grunnskolen](#) TR, FI
- [Kap. 225 post 68 Tilskudd til opplæring i kriminalomsorgen](#) HO
- [Kap. 227 post 62 Tilskudd til Fjellheimen leirskole](#) HE
- [Kap. 227 post 71 Tilskudd til internatdriften ved Krokeide videregående skole](#) HO
- [Kap 228 post 73 Tilskudd til private grunnskoler i utlandet - spesialundervisning](#) OA
- [Kap 228 post 74 Tilskudd til private videregående skoler i utlandet - spesialundervisning](#) OA

### Resultatkrav

Fylkesmannen har:

- forvaltet statlige tilskudd etter retningslinjene som gjelder for hver enkelt tilskuddsordning, herunder bl.a. utbetaling, kontroll og rapportering

### Rapportering

*Rapportering i årsrapporten:*

- Årsrapporten skal inneholde en egenvurdering av i hvilken grad embetet har oppnådd mål og innfridd resultatkrav. I denne vurderingen kan det legges vekt på ressurser, kompetanse o.a. i embetet. Det skal redegjøres for eventuelle avvik fra mål og resultatkravene sammen med omtale av iverksatte tiltak.

*Annen rapportering:*

- Fylkesmannen skal rapportere hvert tertial om forvaltningen av tilskuddsordningene i [Tertialportalen](#)
- Primo februar: Tilbakemelding på kontroll av foreløpig rapport fra BASIL av antall minoritetsspråklige barn i barnehage innrapportert per 15. desember. Rapport til kontroll sendes fra Utdanningsdirektoratet til det enkelte embete. Nøyaktig dato for tilbakemelding blir opplyst sammen med rapport til kontroll.

### Finansiering

- Finansierte over Fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap. 525)

### Bakgrunnsinformasjon

#### 31.10 Pedagogisk-psykologisk tjeneste for elever ved norske private skoler i utlandet

##### Ansvarlig: Fylkesmannen i Oslo og Akershus

Elever ved norske private grunn- og videregående skoler i utlandet har rett til pedagogisk-psykologiske tjenester, og at det blir gjennomført sakkyndige vurderinger der loven krever det. Fylkesmannen i Oslo og Akershus har ansvar for spesialundervisning og pedagogisk-psykologisk tjeneste (PP-tjenesten) for elever ved norske private grunn- og videregående skoler i utlandet.

### Oppdrag

#### Målsetting

Fylkesmannen skal bidra til at elevenes rettigheter blir ivarettatt.



**Oppgaver**

Fylkesmannen skal:

- bidra til at elever som ikke får et tilfredsstillende utbytte av ordinær opplæring, får spesialundervisning
- gjøre vedtak om spesialundervisning og utbetale tilskudd til slik opplæring
- veilede skolene i tilrettelegging av gode opplæringstilbud som bidrar til god læring for elevene

**Resultatkrav**

Fylkesmannen har:

- i hovedsak fulgt opp alle henvisninger senest innen 3 måneder etter mottak
- gitt informasjon og veiledning om tilpasset opplæring og spesialundervisning overfor private skoler i utlandet

**Rapportering**

*Rapportering i årsrapporten:*

- Årsrapporten skal inneholde en egen vurdering av i hvilken grad embetet har oppnådd mål og innfridd resultatkrav. I denne vurderingen kan det legges vekt på ressurser, kompetanse o.a. i embetet. Det skal redegjøres for eventuelle avvik fra mål og resultatkravene sammen med omtale av iværksatte tiltak.
- Videre skal Fylkesmannen i årsrapporten rapportere om antall elever som har benyttet tjenesten, hvilke skoler disse elevene tilhører og hvor mye midler som er brukt.

**Bakgrunnsinformasjon**

- Finansiert over Fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap. 525)

[Bakgrunnsinformasjon](#)**Resultatområde 32 Oppgaver for økt kvalitet i barnehagen og grunnsopplæringen****32.2 Kompetanseutvikling og rekruttering**

Fylkesmannens rolle og omfanget av oppdraget er ulikt for kompetanseutvikling i barnehagen og grunnsopplæringen.

Barnehagen legger grunnlaget for livslang læring. Et likeverdig tilbud av høy kvalitet for alle barnehagebarn forutsetter at barnehageeierne, kommunen som barnehagemyndighet og ansatte i barnehagen har tilstrekkelig og god kompetanse. Det forventes at Fylkesmannen arbeider helhetlig og langsiktig sammen med andre aktører i sektoren for å nå målet om å oppfylle dagens pedagognorm, øke antallet ansatte med relevant kompetanse og bidra til å heve kvaliteten i barnehagen. Videre forventes det at Fylkesmannen oppfordrer barnehageeiere til å tilrettelegge for ansattes deltakelse i kompetansetiltakene, forvalter de statlige ressursene, samt følger opp kommunene.

Høy kvalitet og kompetanseutvikling er viktige satsingsområder i grunnsopplæringen. Fylkesmannen skal bidra i arbeidet med å stimulere skoleeiere og skoler til deltakelse i statlige kompetanseutviklingstiltak, forvalte statlige ressurser der det er relevant, samt følge opp at kommuner og fylkeskommuner ivaretar sitt ansvar. I tillegg skal Fylkesmannen bidra til erfaringsspredning.

Fylkesmannen må bidra til at kommunene ser sammenhengen mellom regelverksetterlevelse og kvalitetsutvikling.

**Oppdrag****Målsettinger**

Fylkesmannens arbeid med kompetanseutvikling skal bidra til å styrke kompetanse og kvalitet i barnehagesektoren og i grunnsopplæringssektoren.

**Oppgaver**

Fylkesmannen skal hovedsakelig:

- veilede, informere og motivere til deltakelse i statlige tiltak, rekruttere og evt. velge ut deltakere
- innhente planer, fordele midler, innhente rapporter og oppsummere/rapportere til Utdanningsdirektoratet
- legge til rette for erfaringsspredning og erfaringsdeling
- initiere, koordinere og delta i nettverk i fylket

Dette gjelder følgende statlige strategier og kompetanseutviklingstiltak:

- Kompetanse for framtidens barnehage. Strategi for kompetanse og rekruttering 2014-2020
- Kompetanse for kvalitet og stipendordningen, herunder MatematikkMOOC
- Kompetanse for mangfold 2013 – 2017
- Strategi for etter- og videreutdanning av ansatte i PPT 2013 – 2018
- Ungdomstrinn i utvikling 2013 – 2017

- Vurdering for læring 2014 - 2017
- Læringsmiljøprosjektet – målrettet mot mobbing
- Bedre læringsmiljø 2009 – 2015
- Veilederkorps
- Veiledning av nyutdannede barnehagelærere og lærere
- Prosjekt «Regelverk i praksis»
- Sensorskolering, jf. resultatområde 31.5
- Svømmeopplæring for nyankomne minoritetsspråklige elever

Fylkesmannens rolle og detaljer i oppdraget innenfor de ulike satsingene utdypes [her](#).

Det vil komme mer detaljert informasjon om enkelte satsinger i egne brev.

### Resultatkrav

Fylkesmannen har:

- bidratt til at kompetansetiltakene og etter- og videreutdanningstilbudene er gjort kjent for lokal barnehagemyndighet, barnehageeiere, skoleeiere og skoleledere, og motivert for deltakelse i disse
- bidratt til økt kvalitet og kapasitet i sektorene gjennom utførelse av oppdragene knyttet til de nasjonale satsingene, slik at de nasjonale sektormålene nås

### Rapportering

*Rapportering i årsrapporten:*

- Årsrapporten skal inneholde en egen vurdering av i hvilken grad embetet har oppnådd mål og innfridd resultatkrav. I denne vurderingen kan det legges vekt på ressurser, kompetanse o.a. i embetet. Det skal redegjøres for eventuelle avvik fra mål og resultatkravene sammen med omtale av iverksatte tiltak.
- Det skal fylles ut en egen mal i det elektroniske årsrapporteringsystemet over tiltak for kompetanse og rekruttering på barnehageområdet.

*Annen rapportering:*

*Kompetanse for kvalitet. Strategi for etter- og videreutdanning 2012 - 2015:*

- Fylkesmannen skal gi en kort skriftlig kvalitativ vurdering av arbeidet med kompetanseutvikling i fylket. Informasjon om rapporteringen vil framgå av eget brev.

*Ungdomstrinn i utvikling 2013 - 2017:*

- Fylkesmannen skal sammenfatte og gi sin egen vurdering av sluttrapportene fra skoleeiere i pulje 1 til Utdanningsdirektoratet innen 15. mars 2015.

*Strategi for etter- og videreutdanning av ansatte i PPT 2013 - 2018 (SEVU-PPT)*

- Fylkesmannen skal gi en kort skriftlig kvalitativ vurdering av arbeidet med kompetanseutvikling på området i fylket. Informasjon om rapporteringen vil framgå av eget brev.

*Vurdering for læring 2014-2017*

- Fylkesmannen skal sammenfatte og gi sin egen vurdering av rapportene fra skoleeiere i pulje 5 til Utdanningsdirektoratet innen 2. oktober 2015.

### Finansiering

- Finansiert over Fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap. 525) og Kunnskapsdepartementets kap. 225 post 01, kap. 231 post 21 og kap. 226 post 21 og post 22.

### [Bakgrunnsinformasjon](#)

#### 32.6 Urfolk og nasjonale minoriteter

Fylkesmannens oppgaver retter seg mot den samiske befolkningen som et urfolk, kvener/norskfinner som nasjonal minoritet og andre nasjonale minoriteter.

Fylkesmannens rolle og omfanget av oppdraget er ulikt i barnehagen og grunnsopplæringen.

Fylkesmannen i Nordland, Troms og Finnmark må ha god kompetanse til å løse sine landsdekkende oppgaver innenfor området urfolk og nasjonale minoriteter.

Tilskuddsordninger knyttet til samiskopplæring og finskopplæring er beskrevet under resultatområde 31.7

## Oppdrag

### Målsettinger

Fylkesmannen skal bidra til at barn i barnehagen og elever og læringer i grunnsopplæringen som har rettigheter som urfolk eller en nasjonal minoritet, får oppfylt disse rettighetene.

### Oppgaver

Fylkesmannen skal:

- følge opp kommunenes ansvar med å tilrettelegge barnehagetilbudet til samiske barn i samiske distrikt og øvrige kommuners ansvar med å tilrettelegge for at samiske barn utvikler sitt språk og sin kultur, jf. barnehageloven § 8
- i samarbeid med Sametinget og/eller andre relevante aktører, legge til rette for kompetanseutvikling i samiske barnehager og norskspråklige barnehager med samiske barn
- bidra til at alle elever i Norge får kunnskap om og innsikt i samisk historie, kultur og samfunnsliv, jf. opplæringslova § 6-4
- følge opp at skoleeier informerer og veileder elever og foreldre om rett til samiskopplæring etter opplæringslova kap. 6
- følge opp at skoleeier oppfylder elevenes rettigheter til opplæring i og på samisk, i samsvar med opplæringslova §§ 6-2 og 6-3

Fylkesmennene i Troms og Finnmark skal:

- følge opp at skoleeier informerer og veileder elever og foreldre om rett til opplæring i finsk som andrespråk etter opplæringslova § 2-7
- følge opp at skoleeier oppfylder elevenes rettigheter til opplæring i finsk som andrespråk i samsvar med opplæringslova § 2-7.

### Resultatkrav

Fylkesmannen har:

- fulgt opp at kommuner legger forholdene til rette for at samiske barn utvikler sitt språk og sin kultur i samsvar med barnehagelovens § 8
- fulgt opp at kommuner tilbyr samisk opplæring til de som har rett til slik opplæring etter opplæringslova § 6-2 annet ledd

Fylkesmannen i Finnmark, Troms, Nordland, Nord-Trøndelag og Sør-Trøndelag har:

- bidratt til å følge opp aktuelle tiltak på barnehageområdet i *Handlingsplan for samiske språk*. Herunder skal Fylkesmannen ha lagt vekt på samarbeid med Sametinget for å gjennomføre språkmotiveringsseminar.

Fylkesmannen i Finnmark har:

- fulgt opp at elever fra hele landet får nordsamisk fjernundervisning etter rettigheter og nivå, samt sørget for koordinering og utvikling av tilbudet i samsvar med rettighetene
- i samarbeid med Fylkesmannen i Nordland løst oppdrag 29-14 Forslag til rammeverk for samisk fjernundervisning
- i samarbeid med Fylkesmannen i Troms bidratt til utvikling av læremidler og kompetanseutvikling knyttet til læreplanen i finsk som andrespråk, herunder kvensk
- avsluttet *Strategiplan for samarbeid om oppvekst- og utdanningsområdet i nordområdene 2011-2015*, i samarbeid med Fylkesmannen i Nordland og Fylkesmannen i Troms.

Fylkesmannen i Troms har:

- i samarbeid med Fylkesmannen i Finnmark bidratt til utvikling av læremidler og kompetanseutvikling knyttet til læreplanen i finsk som andrespråk, herunder kvensk
- i samarbeid med Fylkesmannen i Finnmark avsluttet *Strategiplan for samarbeid om oppvekst- og utdanningsområdet i nordområdene 2011-2015*, i tråd med regjeringens nordområdestrategi.

Fylkesmannen i Nordland har:

- fulgt opp at elever fra hele landet får sørsamisk og lulesamisk fjernundervisning etter rettigheter og nivå, samt sørget for koordinering og utvikling av tilbudet i samsvar med rettighetene
- i samarbeid med Fylkesmannen i Finnmark løst oppdrag 29-14 Forslag til rammeverk for samisk fjernundervisning
- i samarbeid med Fylkesmannen i Finnmark avsluttet *Strategiplan for samarbeid om oppvekst- og utdanningsområdet i nordområdene 2011-2015*, i tråd med regjeringens nordområdestrategi.

### Rapportering

*Rapportering i årsrapporten:*

- Årsrapporten skal inneholde en egen vurdering av i hvilken grad embetet har oppnådd mål og innfridd resultatkrav. I denne vurderingen kan det legges vekt på ressurser, kompetanse o.a. i embetet. Det skal redegjøres for eventuelle avvik fra mål og resultatkravene sammen med omtale av iverksatte tiltak.

*Annen rapportering:*

Fylkesmannen i Finnmark skal:

- Innen 30. september 2015 utarbeide en sluttrapport om arbeidet med Nordområdestrategien og resultatene etter tolv års satsing (de to fireårige handlingsplanene for samarbeidet med Nord-Vest- Russland og Grenseløst Nord og *Strategiplan for samarbeid om oppvekst- og utdanningsområdet i nordområdene 2011-2015*).

**Finansiering**

- Finansierte over Fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap. 525) og Kunnskapsdepartementets kap. 226 post 21 og kap. 231 post 21.

**Bakgrunnsinformasjon****32.7 Opplæring innenfor kriminalomsorgen****Ansvarlig: Fylkesmannen i Hordaland**

Fylkesmannen i Hordaland har en landsdekkende oppgave på området opplæring innenfor kriminalomsorgen.

**Oppdrag****Målsettinger**

Fylkesmannen i Hordaland skal bidra til at innsatte og løslatte som har rett og eller plikt til grunnskoleopplæring, og rett til videregående opplæring, får det.

**Oppgaver**

Fylkesmannen skal:

- forvalte tilskuddsordning [kap. 225 post 68 Tilskudd til opplæring i kriminalomsorgen](#) jf. resultatområde 31.7 Tilskuddsforvaltning
- prioritere innsatte/løslatte som har rett og eller plikt til grunnskoleopplæring, og rett til videregående opplæring
- gi relevant informasjon til skoleeiere om deres ansvar for innsatte og løslatte i henhold til opplæringslova og forvaltningsloven
- følge opp og videreutvikle arbeidet med bruk av IKT for innsatte i opplæringen innenfor kriminalomsorgen
- stimulere til samarbeid og nettverk tverrfaglig og tverretattlig mellom skoleeiere, universitet/høgskoler og andre aktuelle organisasjoner og fagnmiljøer
- delta i internasjonalt arbeid innenfor fengselsundervisningen
- samarbeide med justissektoren og delta i koordineringsgruppa for opplæringen innenfor kriminalomsorgen
- ivareta utdanningssektorenes ansvar for å realisere arbeid med tilbakeføring, jf. St.meld.37(2007-2008) *Straff som virker*
- videreutvikle opplæringstilbud for unge lovbytere
- videreutvikle samarbeidet med arbeidsdriften i fengslene
- stimulere skoleeier til videreutvikling av fleksible opplæringsløp
- bidra i prosjektet Narkotikaprogram med domstolskontroll
- bidra til tiltaket TAFU Rogaland

**Resultatkrav**

Fylkesmannen i Hordaland har:

- forvaltet ressursene slik at hovedmålet for ordningen nås (at innsatte og løslatte som har rett og plikt til opplæring på grunnskolenivå/rett til opplæring på videregående skoles nivå, får det)
- informert spesielt om rett til opplæring i grunnleggende ferdigheter og rett til vurdering av realkompetanse
- informert skoleeierne om deres ansvar for innsatte og løslatte etter opplæringsloven
- informert skoleeiere om sentrale krav i forvaltningsloven, herunder om krav til enkeltvedtak

**Rapportering**

*Rapportering i årsrapporten:*

- Årsrapporten skal inneholde en egenvurdering av i hvilken grad embetet har oppnådd mål og innfridd resultatkrav. I denne vurderingen kan det blant annet legges vekt på ressurser, kompetanse o.a. i embetet. Eventuelle avvik fra mål og resultatkravene skal redegjøres for sammen med omtale av iverksatte tiltak.
- Årsrapporten skal inneholde opplysninger om antall deltakere fordelt på de med rett til opplæring (jf. opplæringslova kap. 4A) og øvrige deltakere

**Finansiering**

- Finansieres over Fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap. 525).

**Bakgrunnsinformasjon**